

„een sterk bloedenden vinger dadelijk te omsnoeren; eerst als *hooghouden* en „*druk op de wond* door vast verband niet helpen” enz., terwijl nog toegevoegd zijn eenige waarschuwingen, tegen het gebruik der oude tourniquets.

Wanneer nu, na dat alles iemand er toe komt om bij een bloeding het eerst den arteriestam te drukken, dan vrees ik het ergste, als die persoon „met reine handen de wondranden uit elkaar gaat trekken”.

Hoe Dr. STRATZ de voorschriften meer doeltreffend wil maken door te herhalen, wat reeds zoo dikwijls gezegd werd, begrijp ik niet. Gaarne had ik, uit het door Dr. STRATZ geschrevene, nut willen trekken voor mijn cursus, hetgeen mij echter niet wil lukken.

Amsterdam, Januari 1899.

G. H. DE JONG.

EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN.

In het voorgaande nummer van dit *Tijdschrift* geeft Dr. C. H. STRATZ den raad om de leeken, die de cursussen in verbandleer volgen, zeer bijzonder te wijzen op de plaatselijke bloedstelping door middel van tamponnade en hen de bloedstelping door middel van compressie der toevoerende vaten slechts als bijzaak te leeren beschouwen.

Dr. STRATZ wil die tamponnade bij voorkeur verricht zien met „droge anti-„septische watten”.

Telkens trof mij bij het behandelen van wonden, die provisorisch met *watten* waren getamponneerd, de moeilijkheid om de wonden, vooral, wanneer ze diep en uitgebreid waren, behoorlijk van wattenvezels te reinigen; dit kostte extra tijd en was voor den patiënt veelal pijnlijk; nog meer bezwaren bieden te dien opzichte de „bloedstelpende watten”, van wege de uitgebreide stolsels, die ontstaan.

Waar ik kon, heb ik en den apothekers, die nog al eens „eerste hulp” verleen en den personen, die in de fabrieken bij ongelukken het eerste verband aanleggen, aangeraden, heftig bloedende wonden met gaas (hetzij steriel, hetzij bovendien geiodoformiseerd) vol te stoppen.

Doel van dit ingezonden schrijven is, bij het leekenpubliek, dat de verbandlessen volgt, ingang te doen vinden: *tamponnade van hevig bloedende wonden met gaas*, waaraan bovengenoemde bezwaren voor de eerste verbandwisseling niet verbonden zijn.

De door Dr. STRATZ gegeven raad om op de verbandlessen vóór alles op de waarde der plaatselijke bloedstelping te wijzen, zal door de leiders dier lessen wel gaarne worden aanvaard.

Amsterdam, Januari 1899.

DE HARTOGH JUNIOR, *Arts.*
